

FIȘA DISCIPLINEI

Drept canonic

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Drept
1.3. Departamentul	Drept Privat
1.4. Domeniul de studii	Drept
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Drept/Jurist
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Drept canonic				Codul disciplinei		DLR3157			
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. Marius Harosa								
2.3. Titularul activităților de seminar			Conf. univ. dr. Marius Harosa								
2.4. Anul de studiu		III	2.5. Semestrul		I	2.6. Tipul de evaluare		C	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					33 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					6
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat (consiliere profesională)					1
Examinări					2
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				42	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Microsoft PowerPoint
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Microsoft PowerPoint

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	• Utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigmatelor și a metodologiilor din domeniul juridic; • Aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice domeniului juridic; • Aplicarea legislației românești, a legislației europene și a celorlalte instrumente juridice internaționale; • Interpretarea, corelarea și compararea instituțiilor juridice din dreptul național, dreptul european și dreptul altor state; • Aplicarea cunoștințelor necesare în culegerea datelor și informațiilor referitoare la o problemă de drept concretă; • Utilizarea legislației în vigoare în analiza situațiilor juridice, în încadrarea lor corectă din punct de vedere juridic și în soluționarea lor.
Competențe transversale	• Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice domeniului; • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă (cu elemente de interdisciplinaritate), cu respectarea palierelor ierarhice; • Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște noțiunile și conceptele fundamentale specifice acestei discipline, inclusiv principiile și regulile cruciale incidente. El este în stare să distingă între variile mecanisme juridice ale dreptului canonic.
Aptitudini	Studentul este capabil, la un moment dat, să ofere asistență în gestionarea litigiilor, inclusiv în ceea ce privește colectarea și examinarea documentelor.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent atunci când vine vorba de activități de cercetare, de interpretare și de studiu .

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducerea studenților în materia dreptului canonic, familiarizarea cu principalele instituții și cu conceptele fundamentale ale dreptului canonic.
7.2 Obiectivele specifice	• Înțelegerea specificului juridic, istoric și filozofic al dreptului canonic; • Analiza critică a situațiilor juridice prin aplicarea corectă a normelor, instituțiilor și conceptelor studiate la relațiile Biserică-Stat. • Formarea unei imagini generale asupra regimului juridic al bunurilor aparținând cultelor religioase; • Familiarizarea studenților cu practica judiciară relevantă pe marginea problemelor studiate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Aspecte introductive. Istoria Bisericii. Aspecte culturale și filozofice privind cultele religioase	Prelegere interactivă	-
2. Definirea dreptului canonic. Dreptul canonic catolic, dreptul bisericesc ortodox. Noțiunea de canon.	Prelegere interactivă	-
3. Izvoarele dreptului canonic. Locul dreptului canonic în societatea actuală.	Prelegere interactivă	-
4. Dreptul eccleziastic. Relațiile Stat-culte religioase. Analiză comparativă a mai multor sisteme de drept. Legea cultelor religioase	Prelegere interactivă	-
5. Privire comparativă asupra jurisprudenței CEDO, ÎCCJ, Curții Constituționale a României, Curții Constituționale Italiene, U.S. Supreme Court asupra libertății religioase (vor fi analizate sistemele român, francez, grec, common law, italian, german asupra relațiilor Biserică –Stat).	Prelegere interactivă	-
6. Organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române. Statutul de organizare și funcționare al B.O.R. Ierarhia religioasă și atribuțiile specifice. Biserica Romano-Catolică. Organizare și funcționare. Codex Iuris Canonici. Ierarhia religioasă și atribuțiile specifice.	Prelegere interactivă	-
7. Biserica Română Unită cu Roma (greco-catolică) Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium. Ierarhia religioasă și atribuțiile specifice. Prezentarea organizării altor culte religioase recunoscute de Statul Român.	Prelegere interactivă	-
8. Persoanele în Biserică. Laicii, Clericii, monahii. Persoanele morale și persoanele juridică în Biserică. 9. Bunurile temporale ale Bisericii. Bunuri sacre, bunuri sfințite, bunuri eccleziastice și bunuri ecleziale. 10. Dobândirea bunurilor temporale. Contractul de vânzare-cumpărare (noțiuni specifice dreptului canonic), donația pentru cauză pioasă, fundația pioasă autonomă, fundația pioasă neautonomă, fiduciar religioasă. 11. Dobândirea bunurilor temporale prin succesiune. Succesiunea ierarhilor și a monahilor. Reguli succesoriale specifice. 12. Administrarea Sfințelor Taine/Sacramente în Biserica Ortodoxă și în Biserica Catolică 13. Drept matrimonial canonic. Căsătoria. Impedimente la căsătorie. 14. Drept procedural canonic. Pedepsele în Biserică.	Prelegere interactivă	-

Bibliografie:

L.-M.Harosa, *Drept canonic*, ed. Universul Juridic, București, 2013;

Legislație și jurisprudența indicată

Statutul de organizare și funcționare al Bisericii Ortodoxe Române

Codul de drept canonic -Codex Iuris Canonici (C.I.C. 1982)

Codul canonic al Bisericilor Orientale -Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium (C.C.E.O.-1990)

P. Valdrini, J.-P. Durand, O. Échappé, J. Vernay, *Droit Canonique*, 2e éd. Dalloz, Paris, 1999;

I.N. Floca, *Drept canonic ortodox. Legislație și administrație bisericească*. Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1990, vol. I, p. 70 și urm.;

J.T. Martin de Agar, *A Handbook on Canon Law*, coed. E. Caparros & M. Thériault, Montreal, Canada, 1999;
 I.-N. Floca, S. Joantă, *Drept bisericesc*, vol. I, f.ed., Sibiu, 2006.
 L.-M. Harosa, *Bunurile temporale ale Bisericii. Regimul juridic al bunurilor aparținând Bisericii*, vol I., Ed. Universul Juridic, București, 2011, p. 25;
 P. Vlaicu, *Canon și libertate*, Presa Universitară Clujeană, 2013.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Aspecte introductive. Istoria Bisericii. Aspecte culturale și filozofice privind cultele religioase	Metoda socratică. Întrebări și răspunsuri.	-
2. Definirea dreptului canonic. Dreptul canonic catolic, dreptul bisericesc ortodox. Noțiunea de canon.	Metoda socratică. Întrebări și răspunsuri.	-
3. Izvoarele dreptului canonic. Locul dreptului canonic în societatea actuală.	Metoda socratică. Întrebări și răspunsuri.	-
4. Dreptul eccleziastic. Relațiile Stat-culte religioase. Analiză comparativă a mai multor sisteme de drept. Legea cultelor religioase. 5. Privire comparativă asupra jurisprudenței CEDO, ÎCCJ, Curții Constituționale a României, Curții Constituționale Italiene, U.S. Supreme Court asupra libertății religioase (vor fi analizate sistemele român, francez, grec, common law, italian, german asupra relațiilor Biserică –Stat). 6. Organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române. Statutul de organizare și funcționare al B.O.R. Ierarhia religioasă și atribuțiile specifice. Biserica Romano-Catolică. Organizare și funcționare. Codex Iuris Canonici. Ierahia religioasă și atribuțiile specifice. 7. Biserica Română Unită cu Roma (greco-catolică) Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium. Ierarhia religioasă și atribuțiile specifice. Prezentarea organizării altor culte religioase recunoscute de Statul Român. 8. Persoanele în Biserică. Laicii, Clericii, monahii. Persoanele morale și persoanele juridică în Biserică. 9. Bunurile temporale ale Bisericii. Bunuri sacre, bunuri sfințite, bunuri eccleziastice și bunuri ecleziale. 10. Dobândirea bunurilor temporale. Contractul de vânzare-cumpărare (noțiuni specifice dreptului canonic), donația pentru cauză pioasă, fundația pioasă autonomă, fundația pioasă neautonomă, fiducia religioasă. 11. Dobândirea bunurilor temporale prin succesiune. Succesiunea ierarhilor și a monahilor. Reguli succesoriale specifice. 12. Administrarea Sfintelor Taine/Sacramente în Biserica Ortodoxă și în Biserica Catolică 13. Drept matrimonial canonic. Căsătoria. Impedimente la căsătorie. 14. Drept procedural canonic. Pedepsele în Biserică.	Metoda socratică. Întrebări și răspunsuri.	-
Bibliografie: L.-M.Harosa, <i>Drept canonic</i> , ed. Universul Juridic, București, 2013; Legislație și jurisprudența indicată Statutul de organizare și funcționare al Bisericii Ortodoxe Române Codul de drept canonic -Codex Iuris Canonici (C.I.C. 1982)		

Codul canonic al Bisericii Orientale -Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium (C.C.E.O.-1990)

P. Valdrini, J-P. Durand, O. Échappé, J. Vernay, *Droit Canonique*, 2e éd. Dalloz, Paris, 1999;

I.N. Floca, *Drept canonic ortodox. Legislație și administrație bisericească*. Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1990, vol. I, p. 70 și urm.;

J.T. Martin de Agar, *A Handbook on Canon Law*, coed. E. Caparros & M. Thériault, Montreal, Canada, 1999;

I.-N. Floca, S. Joantă, *Drept bisericesc*, vol. I, f.ed., Sibiu, 2006.

L.-M. Harosa, *Bunurile temporale ale Bisericii. Regimul juridic al bunurilor aparținând Bisericii*, vol I., Ed. Universul Juridic, București, 2011, p. 25;

P. Vlaicu, *Canon și libertate*, Presa Universitară Clujeană, 2013.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse au în vedere necesitatea tratării integrale a materiei, având caracter de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul dreptului civil, iar abordarea lor în cadrul acestei discipline se bazează pe reglementările în vigoare și pe evoluțiile doctrinare și jurisprudențiale contemporane. Deopotrivă, tematica disciplinei acoperă toate aspectele majore relevante din perspectiva înțelegerii raporturilor de distribuție, în raport de standardele comunității profesionale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Nivelul de cunoaștere și înțelegere a materiei studiate, în raport de capacitatea de prezentare și utilizare adecvată a instituțiilor specifice raporturilor de distribuție și a conceptelor de specialitate.	Examen scris, 4 subiecte	90%
10.5 Seminar/laborator	Rezolvarea de cazuri practice, după modelul celor propuse și analizate la curs și seminar.	Evaluare pe baza participării la seminar și a evaluării pe parcurs.	10%
10.6 Standard minim de performanță			
Examen scris: Pentru promovarea examenului este necesar să fie rezolvate corect cel puțin 2 subiecte.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

 Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă								
1 FĂRA SĂRĂCIE	2 FOAMETE „ZERO”	3 SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE	4 EDUCATIE DE CALITATE	5 EGALITATE DE GEN	6 APĂ CURATĂ ȘI SANITATIE	7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE	8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ
10 INEGALITĂȚI REDUSE	11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE	12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ	14 VIAȚA ACVATICĂ	15 VIAȚA TERESTRĂ	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	

Data completării:
12.10.2025

Semnătura titularului de curs
Conf. univ. dr. Marius Harosa

Semnătura titularului de seminar
Conf. univ. dr. Marius Harosa

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament
Prof. univ. dr. Mircea-Dan Bob-Bocșan

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".